

Секція: банківська справа

Дмитренко О. І.

аспірант

Університет банківської справи

Національного банку України

м. Київ, Україна

ОСНОВНІ ЕТАПИ АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ У РОЗКРИТТІ ЗМІННОСТІ РІВНЯ ЇЇ РИЗИКОВАНOSTI

Сталий розвиток та функціонування сучасного банку передбачає здійснення різноманітних напрямів банківської діяльності. При цьому одним із таких напрямів, який дозволяє поповнити як дохідну частину балансу, так й ресурсу базу банку являється інвестиційна діяльність. Втім така діяльність пов'язана з можливістю виникнення та поширення відповідного інвестиційного ризику, як одного із різновидів банківських ризиків [1, с. 12-18]. Тож важливим є здійснення аналізу інвестиційної діяльності банку з метою виявлення та розкриття імовірних проявів виникнення й поширення інвестиційного ризику. Відтак постає питання щодо визначення ключових етапів з проведення такого аналізу. Тож саме це й варто визначити в якості основної мети даної роботи.

Загалом здійснення аналізу діяльності сучасного банку передбачає, зазвичай, застосування цілого спектру різноманітних методів та підходів [2, 3]. Однак, незважаючи на це, вкрай недостатньо розкритими є питання з визначення етапності проведення відповідного аналізу. Доцільність такого зауваження пов'язано з тим, що встановлена етапність будь якого аналізу дозволяє не лише більш повно розкрити змістовність такого дослідження, але й підкреслити необхідні складові його здійснення, які спрямовані на досягнення конкретно визначених цілей.

Якщо ж безпосередньо розглядати етапність ведення аналізу інвестиційної діяльності банку щодо розкриття її рівня ризикованості, то, перш за все, варто враховувати той факт, що виникнення та поширення інвестиційного ризику банку супроводжується наявною взаємністю прояву такого різновиду ризику з іншими банківськими ризиками. Тож врахування цього факту й обумовлює необхідність запровадження різних етапів щодо розкриття змістовності інвестиційної діяльності банку. При цьому загалом змістовність можливих етапів щодо аналізу інвестиційної діяльності банку передбачає:

визначення окремих напрямів аналізу щодо розкриття ризикованості ведення інвестиційної діяльності банку;

визначення інтервалу часу, який береться до уваги з погляду визначення рівня ризикованості ведення інвестиційної діяльності банку;

обрання групи показників для узагальнення рівня ризикованості ведення інвестиційної діяльності банку.

До окремих же етапів аналізу інвестиційної діяльності банку щодо визначення прояву та поширення можливого рівня інвестиційного ризику варто віднести:

порівняльну оцінку інвестиційної діяльності банку з погляду основних показників функціонування банку. Такий етап дозволяє не лише підкреслити та визначити значення інвестиційної діяльності банку з погляду загальної сталості його функціонування, а й конкретизувати потенційну можливість прояву інвестиційного ризику;

оцінку наявної динаміки окремих різновидів інвестиційної діяльності банку. Відповідний етап аналізу, перш за все, сприяє узагальненню змістовності інвестиційної діяльності окремого банку. Відтак з'являється підстава для розкриття та визначення можливих проблемних аспектів у здійсненні інвестиційної діяльності щодо оцінки та врахування імовірного виникнення й прояву інвестиційного ризику відповідно до функціональної

спрямованості означеної діяльності банку, який досліджується;

розкриття впливовості різних факторів впливу на сталість ведення інвестиційної діяльності, а відтак це дозволяє узагальнити імовірність виникнення та поширення інвестиційного ризику банку. Зокрема до окремих напрямів дослідження впливу таких факторів можна віднести аналіз взаємності руху різноманітних фінансових потоків банку, що дозволяє більш точно встановити та розкрити наявні можливості виникнення, прояву та поширення інвестиційного ризику.

Відмічені вище етапи, з визначення сутнісної змістовності інвестиційної активності банку щодо розкриття імовірного прояву та поширення інвестиційного ризику, ґрунтуються, як на багатозначності можливого узагальнення сутнісного розуміння інвестиційного ризику банку, його взаємності з іншими різновидами банківських ризиків, так й на множинності існуючих напрямів з ведення банківської діяльності, впливу на сталість проведення таких напрямів факторів внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування банку, що може бути встановлено та доповнено за рахунок аналізу взаємної рухомості різних фінансових потоків банку.

Поряд з цим доречність та ґрунтовність зроблених висновків, відносно складових етапів щодо проведення зазначеного аналізу, буде адекватною у разі одночасного розгляду декількох банків. Це дозволить визначити й підкреслити особливості ведення інвестиційної діяльності з погляду різних банків, а відтак й інвестиційного ризику та надасть можливостей для узагальнення проявів виникнення такого ризику, що у підсумку сприятиме розробці низки уніфікованих заходів з попередження умов його виникнення та поширення.

Для досягнення поставленої мети аналізу інвестиційної діяльності банку з погляду визначення оцінки рівня ризикованості її проведення за доцільним є обрання, насамперед, відносних показників діяльності банку,

що є наслідком означених вище етапів. Зокрема співставлення обсягів фінансових інвестицій, як одного з різновидів активів банку, до їх загального обсягу дозволяє обчислити та проаналізувати значення питомої ваги інвестиційних активів банку, а відтак й наявний рівень можливого виникнення інвестиційного ризику. Водночас з цим аналіз динаміки питомої ваги таких активів є основою для узагальнення характеру діяльності інвестиційної діяльності банку з погляду ризикованості її проведення щодо придбання фінансових інвестицій. Співвідношення же загальної сукупності фінансових інвестицій, як однієї зі складових його активів, до обсягів власного капіталу розкриває ступень покриття таких активів власним капіталом та розкриває можливості банку з нівелювання та протидії стосовно відповідного ризику власними зусиллями.

Окрім цього, наприклад: дохідність на одну гривню активів банку за окремими його операціями, які у даному випадку, насамперед, визначаються відповідно до отриманих значень результатів торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку та цінних паперів у портфелі банку на продаж до значень загальних обсягів активів банку, дозволяє проаналізувати ефективність здійснення відповідних операцій банку з цінними паперами щодо їх дохідності у загальній структурі активів банку;

дохідність від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку та цінних паперів у портфелі банку на продаж, який загалом визначається як співвідношення отриманого у такому разі результату до обсягу вкладань у цінні папери, розкриває ризикованість проведення відповідного різновиду операцій з цінними паперами щодо загальної структури наявних цінних паперів у портфелі банку;

частка доходів банку від торгових операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку та цінних паперів у портфелі банку на продаж, що визначається як співвідношення відповідного результату до загальних

значень отриманого результату банку, підкреслює напрямок існуючого впливу з боку проведення операцій з цінними паперами щодо сталості значень отриманого результату банку за різними напрямками його діяльності, а відтак може розглядатися як узагальнений показник ризику проведення операцій з цінними паперами.

Таким чином, згідно відміченого вище, проведення аналізу з розкриття рівня ризикованості ведення інвестиційної діяльності банку включає:

- аналіз структури напрямів ведення інвестиційної діяльності банку;
- аналіз змінності окремих складових визначеної структури напрямів ведення інвестиційної діяльності банку;
- розкриття окремих компонент різних складових структури напрямів ведення інвестиційної діяльності банку;
- порівняльний аналіз фінансових показників ведення інвестиційної діяльності банку.

Література

1. Васюренко О. В. Інструментарій аналізу в системі кредитного ризик-менеджменту: монографія / О. В. Васюренко, В. Ю. Подчесова – К. : УБС НБУ, 2010. – 191 с.
2. Васюренко О. Ефективність кредитування фізичних та юридичних осіб банками України: методологія аналізу стохастичних границь / О. Васюренко, В. Ляшенко, В. Подчесова // Вісник Національного банку України. – 2014. – № 1. – С. 5–11.
3. Слюніна Т. Л. Розвиток вітчизняної мережі банківських установ: особливості та регіональні аспекти / Т. Л. Слюніна, Є. Б. Бережний, В. В. Ляшенко // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Економічна серія. – 2007. – №755. – 84–88.